



Erasmus+

FOLLOW YOUR WAY

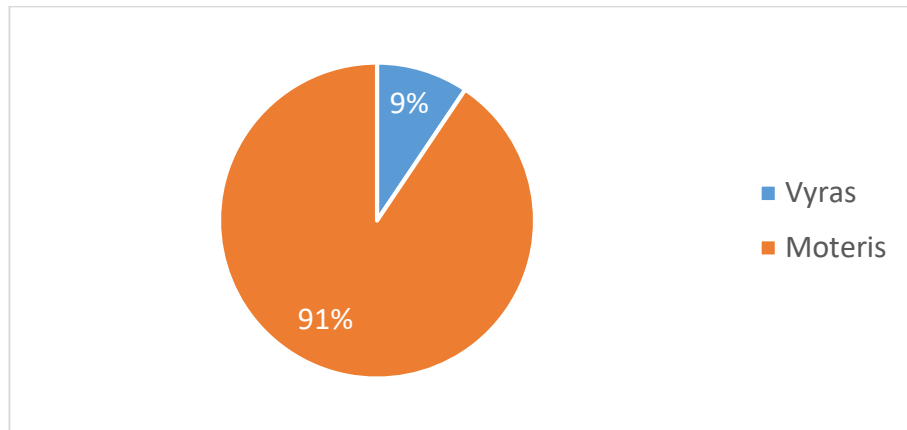
### Tyrimo „Rinkis savo kelią“ analizė

**Tyrimo tikslas** – išsiaiškinti karjeros paslaugų specifiką ir identifikuoti problemas.

**Tyrimo metodologija.** Siekiant nustatyti ugdymo karjerai praktinį įgyvendinimą projekto partnerių šalyse, buvo atlikta karjeros paslaugų tiekėjų (karjeros specialistų) ir karjeros paslaugų gavėjų (jaunuolių) anketinė apklausa. Apklausa buvo vykdoma 2018 m. spalio–lapkričio mėnesiais internetu. Buvo sukurtos 2 anketos naudojantis „Google forms“ priemone. Anketą karjeros specialistams sudarė 12 uždaro ir atviro tipo klausimų. Tyrime dalyvavo 53(N) karjeros specialistai. Anketą jaunuoliams sudarė 10 uždaro ir atviro tipo klausimų. Ją užpildė 52(N) respondentai.

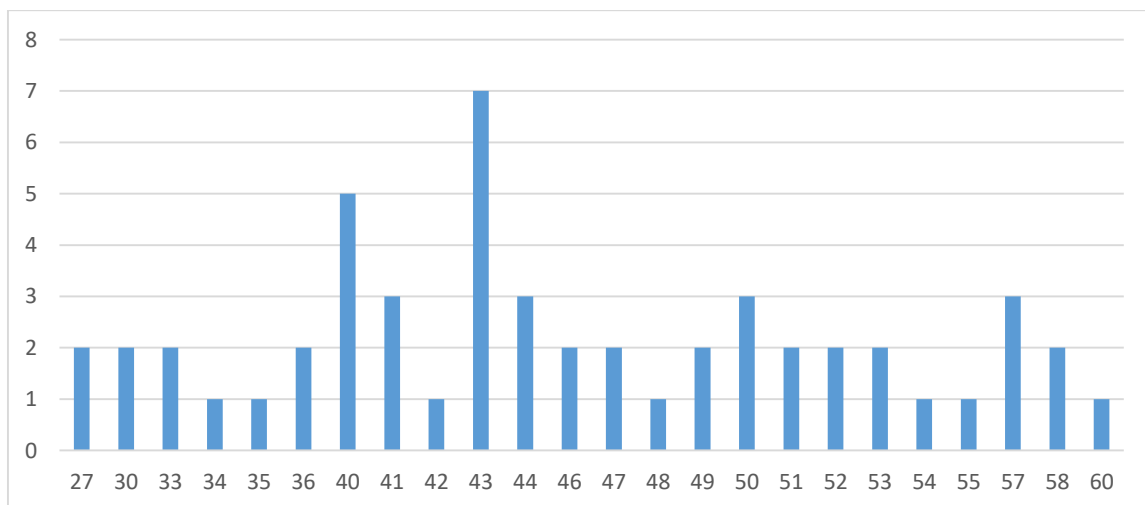
### Karjeros paslaugų teikėjų (karjeros specialistų) apklausos analizė

#### 1. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį:



Didžioji dalis tyrime dalyvavusių karjeros specialistų yra moterys (91%).

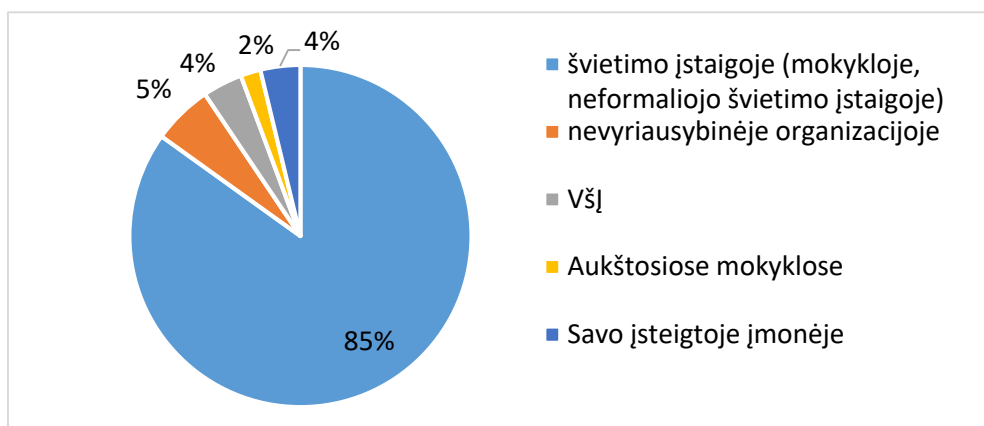
#### 2. Respondentų amžius:



Daugiausiai respondentų buvo 43 m. amžiaus. Jauniausiam 27 metai, vyriausiam – 60.

Amžiaus vidurkis 45,25 metai.

### 3. Respondentai dirba:



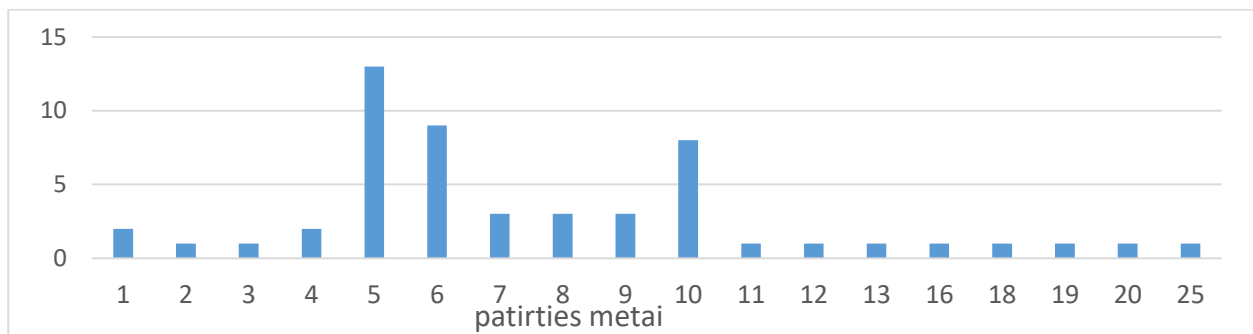
Didžioji dauguma respondentų (85%) dirba švietimo įstaigoje.

### 4. Respondentų užimamos pareigos:

Užimamos pareigos	N-53	%
Direktoriaus pavaduotojas	8	15
Dalyko mokytojas	7	13
Psichologas	5	9
<b>Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais</b>	<b>5</b>	<b>9</b>
<b>Karjeros specialistas, dirbantis su suaugusiais</b>	<b>3</b>	<b>6</b>
Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, dalyko mokytojas, klasės auklėtojas	3	6
Socialinis pedagogas	3	6
Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, socialinis pedagogas	2	4
Įstaigos direktorius	1	2
Įstaigos direktorius, psichologas	1	2
Dalyko mokytojas, projekto koordinatorius	1	2
Neformaliojo švietimo grupės vadovas	1	2
Dalyko mokytojas, bibliotekininkas	1	2
Dalyko mokytojas, profesijos patarėjas	1	2
Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, klasės auklėtojas	1	2
Karjeros specialistas, dirbantis suaugusiais, psichologas	1	2
Įstaigos direktorius, karjeros specialistas, dirbantis suaugusiais	1	2
Įstaigos direktorius, karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, karjeros specialistas, dirbantis suaugusiais, neformaliojo švietimo grupės vadovas	1	2
Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, klasės auklėtojas, neformaliojo švietimo grupės vadovas, bibliotekos vedėjas	1	2
Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, karjeros specialistas, dirbantis suaugusiais, klasės auklėtojas	1	2
Įstaigos direktorius, karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, karjeros specialistas, dirbantis suaugusiais	1	2
Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, karjeros specialistas, dirbantis suaugusiais, neformaliojo švietimo grupės vadovas	1	2
Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, karjeros specialistas, dirbantis suaugusiais	1	2
Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, karjeros specialistas, dirbantis suaugusiais, lektorius	1	2
Įstaigos direktorius, karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, Coach, supervisor	1	2
Karjeros specialistas, dirbantis su mokiniais, karjeros specialistas, dirbantis suaugusiais, neformaliojo švietimo grupės vadovas, Suaugusiųjų švietimo skyriaus vedėjas	1	2

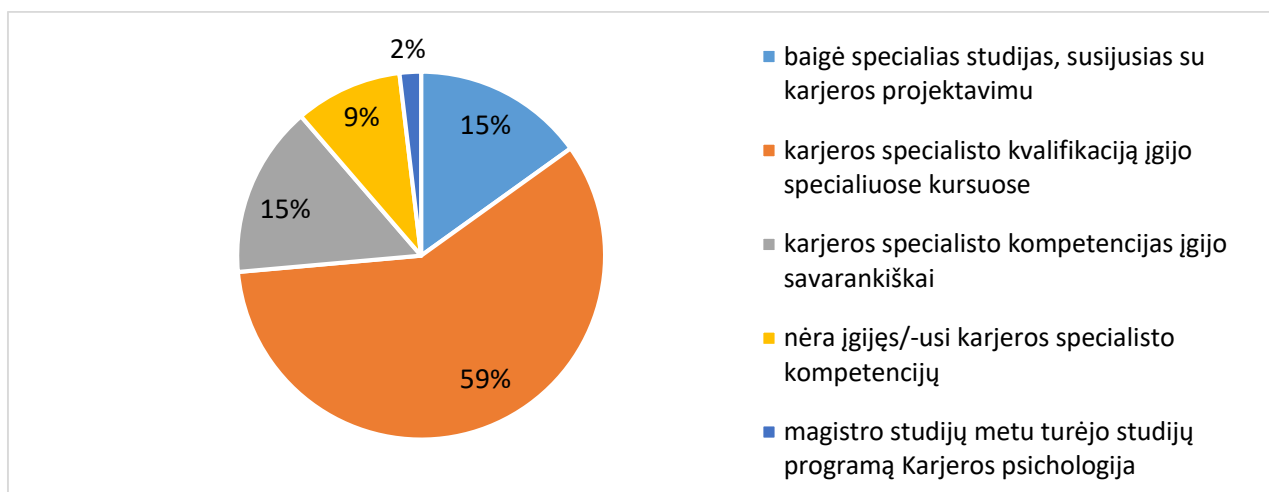
Apklausoje rezultatai rodo, kad tik keliems tyrime dalyvavusiems karjeros specialistams (9% – dirbantiems su mokiniais ir 6% – dirbantiems su suaugusiais) šios pareigos įstaigoje yra pagrindinės ir vienintelės. Visų kitų pagrindinės pareigos yra kitos, arba jie turi jas kelias.

### 5. Respondentų patirtis ugdymo karjerai/profesinio orientavimo srityje:



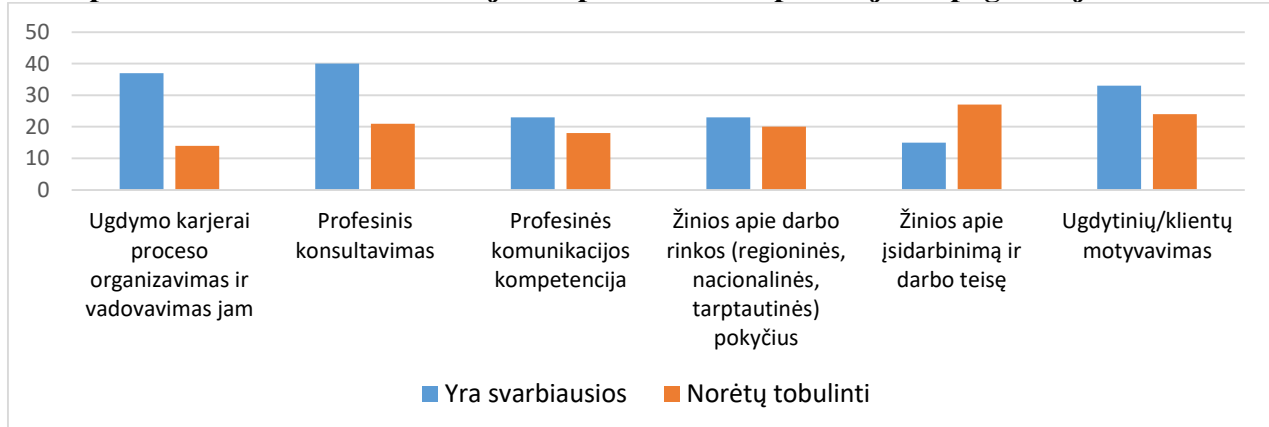
Daugiausiai tyrime dalyvavusių karjeros specialistų turi 5 metų patirtį ugdymo karjerai/profesinio orientavimo srityje. Mažiausia patirtis šioje srityje yra 1 metai, didžiausia – 25. Šios patirties vidurkis – 7,87 metai.

### 5. Karjeros specialistų pasiruošimas/turima kvalifikacija ugdymo karjerai/profesinio orientavimo srityje:



Didžioji dalis tyrimo dalyvių (59%) karjeros specialisto kvalifikaciją įgijo specialiuose kursuose. Tik 15% jų yra baigę specialias studijas, o kiti karjeros paslaugas teikiantys asmenys šias kompetencijas įgijo savarankiškai arba išvis jų neturi.

### 7. Respondentams svarbiausios karjeros specialisto kompetencijos ir pageidaujamos tobulinti:



Pačios svarbiausios respondentų nurodytos karjeros specialistų kompetencijos yra:

1. Profesinis konsultavimas;
2. Ugdyto karjerai proceso organizavimas ir vadovavimas jam;
3. Ugdytinių/klientų motyvavimas.

Norimų tobulinti kompetencijų reikšmės panašios, tačiau labiausiai pageidaujamos šios:

1. Žinios apie įsidarbinimą ir darbo teisę;
2. Ugdytinių/klientų motyvavimas;
3. Profesinis konsultavimas.

## 8. Mokinių karjeros kompetencijų ugdymo sėkmingumas: karjeros specialistų įsivertinimai

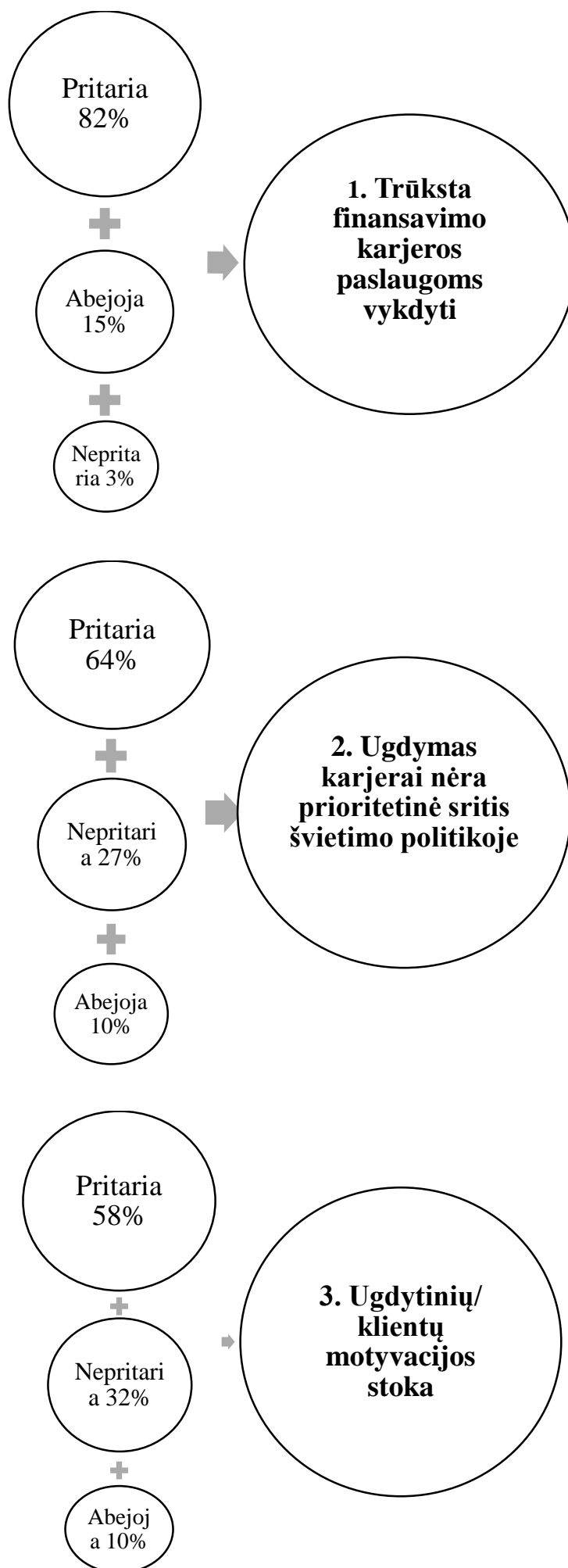
Kompetencijos	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Vidurkis
Asmenybės ypatumų pažinimas	2	5	3,98
Karjeros galimybių pažinimas	2	5	3,92
Karjeros planavimas	1	5	3,82
Karjeros įgyvendinimas	1	5	3,28

Karjeros specialistai nurodė, kad jiems labiausiai sekasi ugdyti mokinių asmenybės ypatumų pažinimo kompetenciją, o sunkiausiai – karjeros įgyvendinimo kompetenciją.

## 9. Veiksniai, labiausiai ribojantys karjeros paslaugų vykdymą:

Veiksniai	Visiškai sutinka		Sutinka		Nežino		Nesutinka		Visiškai nesutinka	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Trūksta finansavimo karjeros paslaugoms vykdyti	22	41	22	41	8	15	1	2	0	0
Ugdymas karjerai nėra prioritetinga sritis švietimo politikoje	15	28	19	36	5	10	9	17	5	10
Ugdytinių/klientų motyvacijos stoka	8	15	23	43	5	10	11	21	6	11
Trūksta metodinių priemonių ir kitų produktų, skirtų ugdymo karjerai veikloms vykdyti	4	8	23	43	9	17	16	30	1	2
Mokymų ir seminarų stoka karjeros specialistų kvalifikacijai tobulinti	3	5	20	38	7	13	20	38	3	5
Įstaigoje nėra profesionalių specialistų, galinčių teikti kokybiškas karjeros paslaugas	7	13	14	26	4	8	20	38	8	15
Dėl verslo ir kitų įmonių abejingo požiūrio į ugdymą karjerai sunku susirasti socialinių partnerių, veiklų įgyvendinimui	3	5	18	34	13	24	16	30	3	5
Trūksta informacijos/sklaidos apie karjeros paslaugas	1	2	19	36	9	17	23	43	1	2

Veiksniai, labiausiai ribojantys karjeros paslaugų vykdymą, respondentų nuomone, yra šie:

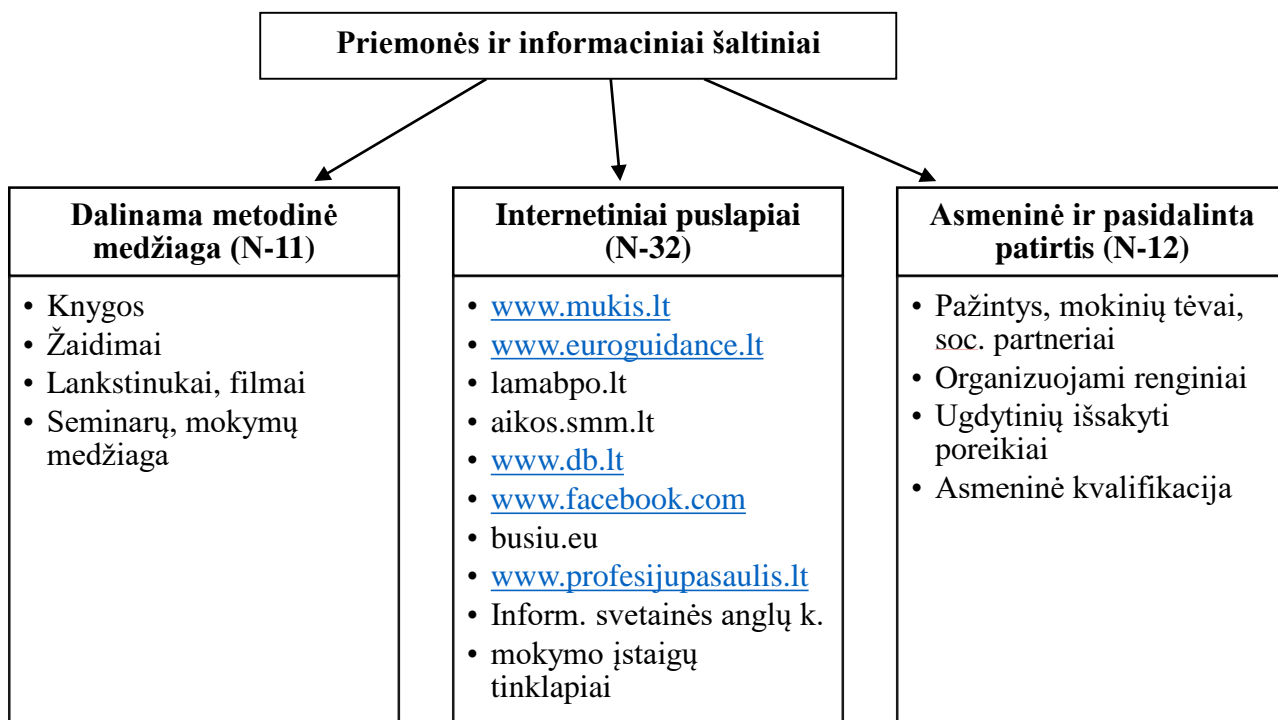


## 10. Dažniausiai naudojami ir patys efektyviausi mokymo metodai:

Naudoja %	Nenaudoja %	Mokymo metodai	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Vidurkis
100	0	Pokalbiai	2	5	4,23
90	10	Diskusijos	1	5	3,91
84	16	Žaidimai	2	5	3,95
81	19	Savarankiški darbai	1	5	2,89
79	21	Filmų peržiūros ir aptarimai	1	5	3,38
73	27	Konkrečių asmenybių istorijų nagrinėjimas	1	5	3,34
70	30	Vaidybinės situacijos	1	5	3,56
58	42	Projektinės veiklos	1	5	4,09

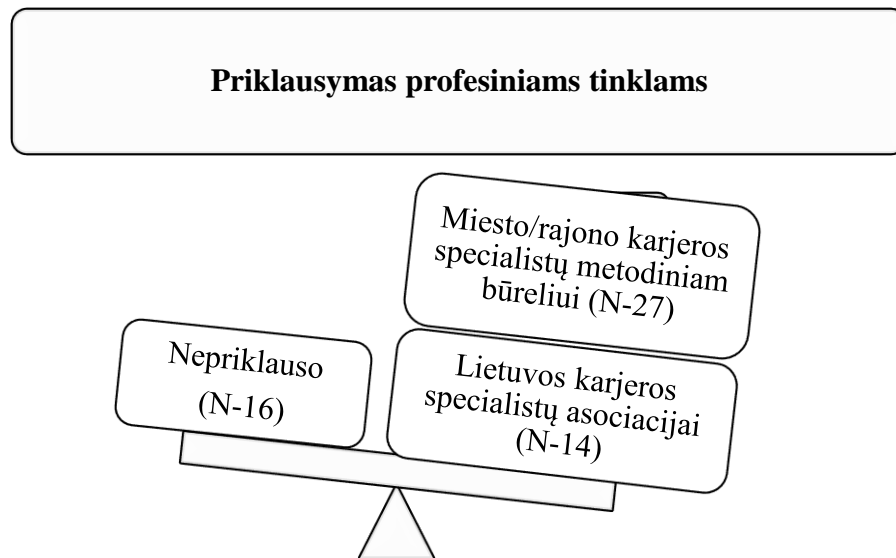
Visus pateiktus metodus dauguma respondentų naudoja. Dažniausiai naudojami yra tokie metodai: pokalbiai, filmų peržiūros ir aptarimai, diskusijos bei žaidimai, o efektyviausi, respondentų nuomone, yra pokalbiai, diskusijos bei projektinės veiklos. Deja, projektinės veiklos metodą tyrime dalyvavę karjeros specialistai naudoja mažiausiai.

## 11. Priemonės ir informaciniai šaltiniai, padedantys teikiant karjeros paslaugas:



Dauguma tyrimo dalyvių nurodė, kad, teikiant karjeros paslaugas, labiausiai jiems padeda internetiniai puslapiai. Dažniausiai jie naudoja tokius informacinius šaltinius, kaip [www.mukis.lt](http://www.mukis.lt), [www.euroguidance.lt](http://www.euroguidance.lt), lamabpo.lt ir kt. Karjeros specialistai teigia, kad jie naudojami ir dalinama metodine medžiaga, jiems padeda ir asmeninė bei pasidalinta patirtis.

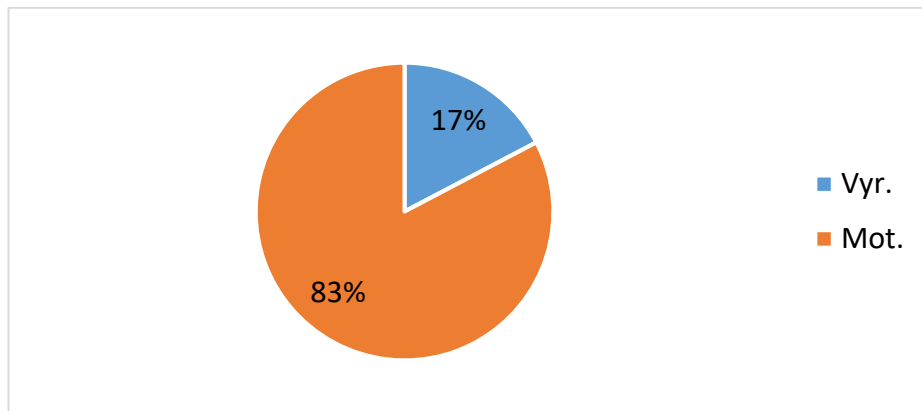
## 12. Karjeros specialistų priklausymas profesiniams tinklams, susijusiems su ugdymu karjerai/profesiniu orientavimu



Didžioji dalis tyrime dalyvavusių karjeros specialistų dalyvauja miesto/rajono karjeros specialistų metodinio būrelio veikloje. Šiek tiek daugiau nei ketvirtis apklaustųjų (26,4 %) priklauso Lietuvos karjeros specialistų asociacijai. Kai kurie iš jų įsijungę į abu tinklus.

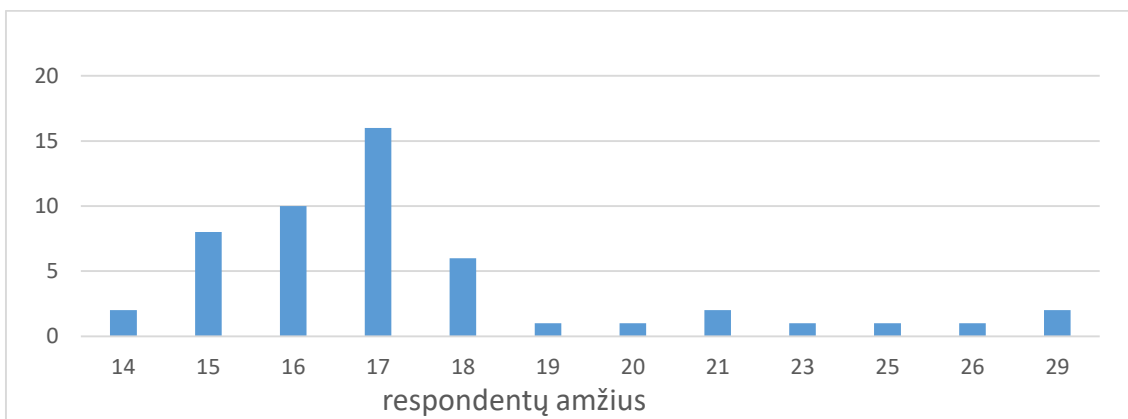
# Karjeros paslaugų gavėjų (jaunuolių) apklausos analizė

## 1. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį:



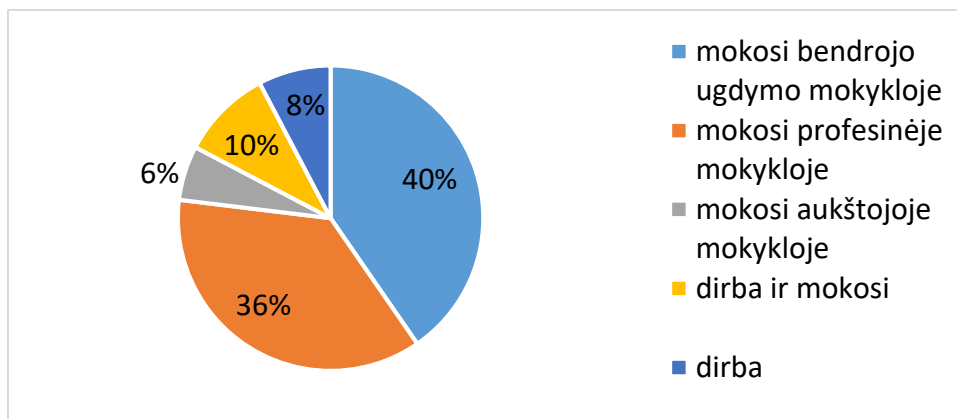
Didžioji dalis tyrime dalyvavusių jaunuolių yra merginos (83%).

## 2. Respondentų amžius:



Daugiausiai respondentų buvo 17 metų amžiaus. Jauniausias – 14 metų, vyriausias – 29. Amžiaus vidurkis 18 metų.

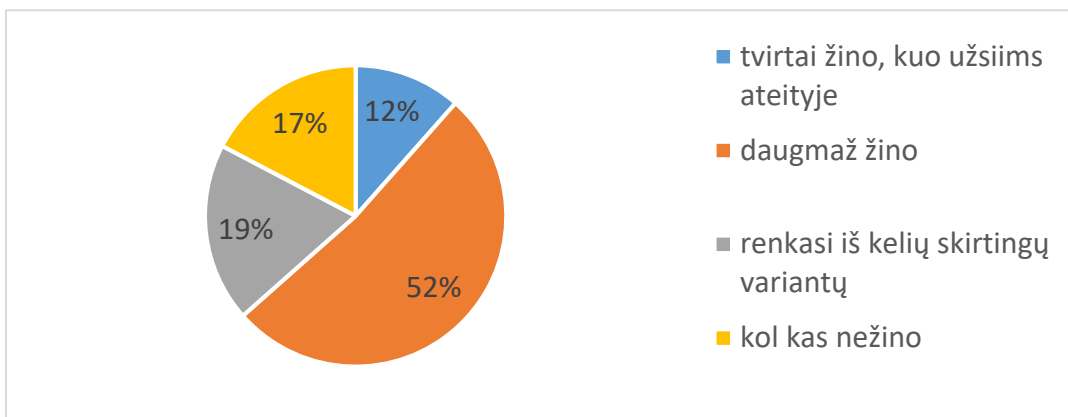
## 3. Respondentų dabartinė veikla



Daugiausiai respondentų mokosi bendrojo ugdymo (40%) arba profesinėje (36%) mokykloje.

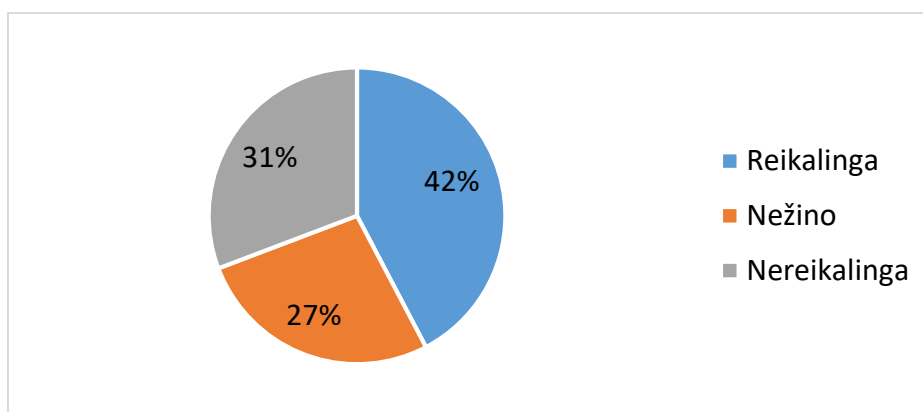


#### 4. Jaunuolių ateities perspektyvos



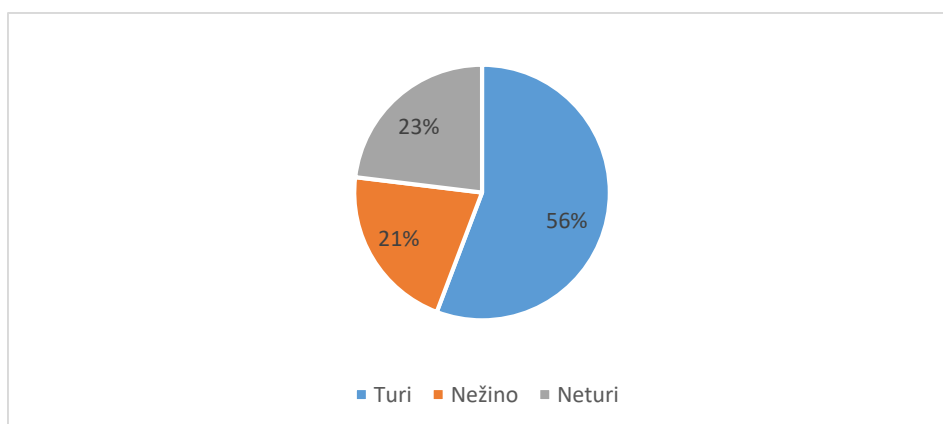
Tik 12% tyrime dalyvavusių jaunų žmonių tvirtai žino kuo jie užsiims ateityje. 52% teigė, kad daugmaž žino, 19% renkasi iš kelių skirtingų variantų, 17% – nežino ką veiks ateityje.

#### 5. Pagalbos poreikis, renkantis profesiją/planuojant savo karjerą



Didesnei daliai pasisakiusiųjų (42%) renkantis profesiją/planuojant savo karjerą pagalba reikalinga. Šiek tiek mažiau nei trečdalis (31%) respondentų teigė, kad tokios pagalbos jiems nereikia, o 27% apklaustųjų nežino, ar tokia pagalba jiems reikalinga.

#### 6. Galimybė konsultuotis su specialistais mokymosi, profesijos, ateities planavimo klausimais:



Didžioji dauguma jaunuolių (56%) sakė, kad turi galimybę išsamiai pasikonsultuoti su specialistais jiems rūpimais mokymosi, profesijos, ateities planavimo klausimais. 23% sakė, kad neturi, o 21% – nežino, ar tokia galimybė yra.

## 7. Veiksniai, padedantys jaunuoliams profesijos pasirinkimo/karjeros planavimo klausimais:

Veiksniai	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Vidurkis
Tėvai, šeima	1	5	3,50
Informacija internete	1	5	3,17
Karjeros specialistas	1	5	2,63
Draugai	1	5	2,59
Pažįstami, tau žinomi autoritetai	1	5	2,55
Mokytojas, auklėtojas	1	5	2,09
Kiti įstaigoje dirbantys specialistai	1	5	2,00
Popamokinės veiklos vadovas	1	5	1,86

Respondentų teigimu, iškilus klausimams, susijusiems su profesijos pasirinkimu/karjeros planavimu, labiausiai padeda tėvai, šeima bei informacija internete.

## 8. Jaunuolių karjeros kompetencijų įsivertinimai:

Kompetencijos	Labai gerai		Gerai		Silpnai		Labai silpnai	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Savęs pažinimas	8	15	41	79	2	4	1	2
Tolimesnio mokymosi galimybės, jų pažinimas	9	17	29	56	14	27	0	0
Gebėjimas planuoti savo ateities planus/karjerą	16	31	26	50	8	15	2	4
Gebėjimas įgyvendinti savo ateities/karjeros planus	12	23	30	58	10	19	0	0

Dauguma tyrime dalyvavusių jaunuolių visas savo karjeros kompetencijas vertino „gerai“ arba „labai gerai“. Geriausiai respondentai įvertino savęs pažinimo kompetenciją (15% „labai gerai“ ir 79% „gerai“). Beveik trečdalis apklaustųjų (31%) „labai gerai“ vertino savo gebėjimus planuoti ateities karjerą. Tačiau keli tyrimo dalyviai šią kompetenciją vertino „labai silpnai“. „Silpnai“ daugiausiai respondentų (27%) įsivertino tolimesnio mokymosi galimybių ir jų pažinimo kompetenciją.

## 9. Dalyvavimas ugdymo karjerai veiklose ir jų reikšmė, renkantis profesiją/karjeros kelią

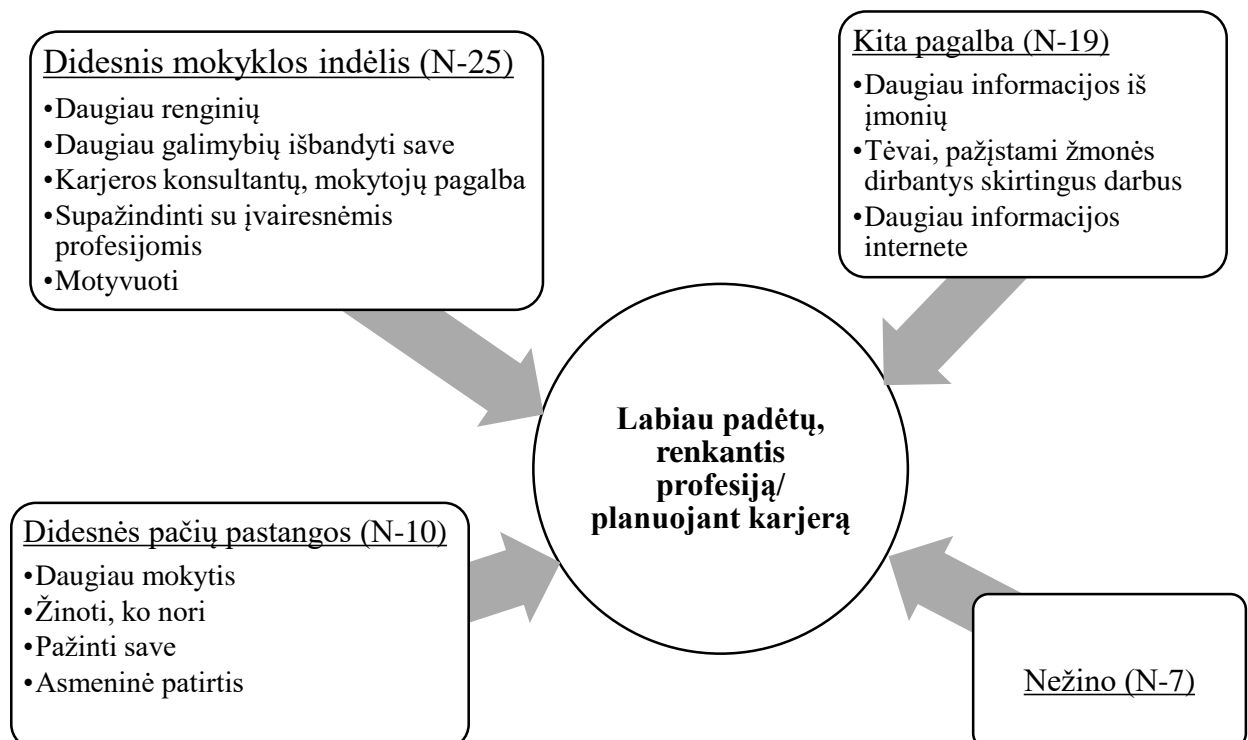
Daugiausiai respondentų yra dalyvavę tokiose ugdymo karjerai veiklose:

1. Renginiai (Karjeros dienos, studijų mugės, konkursai ir kt.) (73%);
2. Ugdymo karjerai seminarai, paskaitos (trumpalaikiai/vienkartiniai užsiėmimai) (69%);
3. Profesinio veiklinimo pažintiniai vizitai (ekskursijos į įmones) (64%).

Pačius reikšmingiausius, kurie labiausiai padėjo renkantis profesiją ar karjeros kelią, jaunuoliai nurodė įvairius renginius bei intensyvų profesinį veiklinimą.

Taip %	Ne %	Veiklos	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Vidurkis
73	27	<b>Renginiai (Karjeros dienos, studijų mugės, konkursai ir kt.)</b>	1	5	3,85
69	31	Ugdymo karjerai seminarai, paskaitos (trumpalaikiai/vienkartiniai užsiėmimai)	1	5	3,25
64	36	Profesinio veiklinimo pažintiniai vizitai (ekskursijos į įmones)	1	5	3,13
57	43	Projektinė veikla	1	5	3,0
56	44	Savarankiški darbai, kuriant ir įgyvendinant savo asmeninę viziją ir rengiant karjeros planus	2	5	3,46
54	46	Individualios konsultacijos, pokalbiai	1	5	3,36
49	51	Karjeros kompetencijų ugdymas per klasės valandėles	1	5	3,27
48	52	Karjeros kompetencijų ugdymas per dalykų pamokas	1	5	3,0
44	56	Grupinės konsultacijos	2	5	2,71
40	60	Ugdymo karjerai dalykas (reguliarios pamokos)	1	5	3,18
40	60	<b>Intensyvus profesinis veiklinimas (praktikos, savanorystė ir kt.)</b>	2	5	3,85
39	61	Neformaliojo vaikų švietimo programa (būrelis), skirta karjeros kompetencijų ugdymui	2	5	3,16
38	62	Profesinio veiklinimo patirtiniai vizitai ("šešėliavimas", tam tikrų užduočių atlikimas konkrečioje darbo vietoje)	1	5	3,20
36	64	Karjeros kompetencijų ugdymas neformaliojo švietimo (būrelių) metu	1	5	3,0
32	68	Stovyklos	1	5	2,66

#### 10. Jaunuolių lūkesčiai, pageidavimai, nurodyti trūkumai:



## IŠVADOS:

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad Lietuvos švietimo įstaigose ugdymas karjerai yra vykdomas, tačiau tai nėra prioritetinga švietimo sritis:

1. Karjeros paslaugų teikėjų apklausos rezultatai parodė, kad, ugdydami mokinius karjerai, karjeros specialistai naudoja įvairias priemones ir metodus, dalyvauja ir dalinasi patirtimi nacionaliniuose profesiniuose tinkluose (Karjeros specialistų metodinis būrelis, Karjeros specialistų asociacija). Vykdamas ugdymo karjerai veiklas, labiausiai jiems padeda internetiniai puslapiai, ypač tokie, kaip [www.mukis.lt](http://www.mukis.lt), [www.euroguidance.lt](http://www.euroguidance.lt), [lamabpo.lt](http://lamabpo.lt) ir kt. Karjeros specialistų nuomone, karjeros paslaugų vykdymą labiausiai riboja finansavimo trūkumas. Apie švietimo politikos dėmesingumą šiai sričiai stoka liudija ir tai, kad dauguma karjeros paslaugų teikėjų įstaigose turi kitas pareigas, o ugdymas karjerai jiems yra tik papildoma veikla. Karjeros specialistų pasiruošimas šiai veiklai taip pat nėra pakankamas: tik nedidelė dalis jų (15%) yra baigę specialias studijas, susijusias su karjeros projektavimu, didžioji dalis (59%) tokią kvalifikaciją įgijo specialiuose kursuose, o kiti karjeros paslaugas teikiantys asmenys ugdymo karjerai kompetencijas įgijo savarankiškai arba išvis jų neturi.

2. Karjeros paslaugų gavėjų apklausos rezultatai rodo, kad galimybė konsultuotis su specialistais karjeros klausimais yra, tačiau ne visiems jaunuoliams ji reikalinga. Jaunuolių nuomone, didžiausią reikšmę renkantis profesiją ar planuojant savo karjerą, jiems turi tėvai, šeima ir informacija internete. Kalbant apie ugdymo karjerai veiklas ir jų reikšmę, daugiausiai jaunuoliai yra dalyvavę karjeros renginiuose ir paskaitose, o reikšmingiausiais jie laiko įvairius renginius bei intensyvų profesinį veiklinimą. Išreikšdami savo lūkesčius dėl ugdymo karjerai, mokiniai pageidautų, kad mokyklos organizuotų daugiau renginių, supažindintų su įvairesnėmis profesijomis, motyvuotų, suteiktų daugiau galimybių išbandyti save. Renkantis profesiją jie tikisi didesnės karjeros konsultantų ir mokytojų pagalbos.